

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 47/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov

██████████ a ██████████
██████████ zastúpených advokátskou kanceláriou
JANIČEK LEGAL s. r. o., Kominárska 2, 4, Bratislava, IČO 52 961 249, v mene ktorej koná
advokát JUDr. Vladimír Janiček, LL.M., proti postupu Okresného súdu Liptovský Mikuláš v konaní
vedenom pod sp. zn. 10 C 52/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. januára 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 52/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Tiež navrhujú, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal im finančné zadosťučinenie (každému v sume po 2 100 eur) a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú v právnom postavení žalovaných v 1. až 3. rade v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v žalobe z 23. decembra 2019, ktorú podala Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš (ďalej len „žalobca“). Touto žalobou sa žalobca domáha určenia, že žalovaný v 5. rade disponuje vlastníckym právom k dotknutým nehnuteľnostiam. K žalobe sa vyjadril 12. marca 2020 žalovaný v 5. rade a 29. mája 2020 aj sťažovatelia. K týmto vyjadreniam podal žalobca 24. júna 2020 repliku. Sťažovatelia v reakcii na repliku podali prostredníctvom svojho právneho zástupcu dupliku zo 7. augusta 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uviedli, že okresný súd od doručenia ich dupliky nevedol napadnuté konanie efektívne a nevykonával procesné úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Sťažovatelia podali na okresnom súde žiadosť 12. augusta 2021 a následne 15. decembra 2021 o nariadenie pojednávania. Na ich žiadosť okresný súd „*žiadnym spôsobom nereflektoval*“. Okresný súd konal následne už iba vo vzťahu k procesným otázkam o vstupe intervenienta do konania na strane žalobcu a nesmeroval napadnuté konanie k rozhodnutiu vo veci podanej žaloby. Týmto postupom okresný súd predlžuje stav právnej neistoty sťažovateľov.

4. Podľa sťažovateľov napadnuté konanie trvá už 37 mesiacov a okresný súd vo veci nenariadil ani jeden termín pojednávania. Zastávajú názor, že predmet konania je štandardnou súčasťou sporovej agendy okresného súdu a nie je možné ho považovať za právne zložitý. Žiadne okolnosti nenasvedčujú ani faktickej zložitosti veci. Sťažovatelia boli doteraz v konaní aktívni a vždy reagovali na každú výzvu okresného súdu. S poukazom na viacero rozhodnutí ústavného súdu zastávajú názor, že doba napadnutého konania, ktorá už presiahla 3 roky, je ústavnoprávne neakceptovateľná. Sťažovatelia majú vedomosť, že na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) prebieha aj iné konanie [pod sp. zn. 30 S 179/2019 (ďalej len „súvisiace konanie“)] o preskúmaní zákonnosti uznesenia mestského zastupiteľstva žalovaného v 5. rade. Toto súvisiace konanie však nemá bezprostredný vplyv na výsledok napadnutého konania, na čo poukázali aj vo svojej duplike. V prípade, ak by malo podstatný vplyv, mal okresný súd napadnuté konanie prerušiť, k čomu však nedošlo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľov obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov je namiatané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu z dôvodu jeho nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namiatané porušenie možno preskúmavať spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

8. Ústavný súd v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019, II. ÚS 238/2020, I. ÚS 85/2021).

9. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, body 58 a 69; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok ESLP zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

10. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 246/2022). Pojem zbytočné prietahy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti vecí sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy. Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06, IV. ÚS 513/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd

spravidla prihliada, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania. Oneskorenie v niektorej fáze konania môže byť tolerované, ak celková dĺžka konania nemôže byť považovaná za neúmernú (rozsudok ESĽP vo veci Pretto a iní proti Taliansku z 8. 12. 1983, sťažnosť č. 7984/77, bod 37).

11. Pri otázke posúdenia, či vo veci došlo k zbytočným priet'ahom, je potrebné vychádzať z kontextu celkových okolností prípadu. K samotnej dĺžke napadnutého konania pred okresným súdom v čase podania ústavnej sťažnosti v trvaní 3 rokov ústavný súd konštatuje, že je na hranici ústavnej akceptovateľnosti (napr. II. ÚS 492/2020, IV. ÚS 380/2020). Po preskúmaní obsahu spisu predloženého okresným súdom v tejto veci ústavný súd zistil, že postup okresného súdu v počiatočnom štádiu napadnutého konania bol plynulý. Od začatia konania do septembra 2020 zabezpečoval preposielanie vzájomných vyjadrení sporových strán znásobených počtom žalovaných (v 1. až 5. rade) a odstránenie nedostatkov v súvislosti so zaručenou konverziou na strane právneho zástupcu sťažovateľov. Následne sa aktivita konajúceho súdu obmedzila. Okresný súd pojednávanie vo veci nenariadil. Pravidelne však preveroval a zisťoval stav súvisiaceho konania na krajskom súde. Uznesením z 28. júla 2022 krajský súd zrušil uznesenie mestského zastupiteľstva žalovaného v 5. rade. Uznesenie krajského súdu nadobudlo 6. októbra 2022 právoplatnosť (žalovaný v 5. rade napadol uznesenie kasačnou sťažnosťou). V období od 9. mája 2022 do 15. júla 2022 rozhodoval okresný súd o prípustnosti vstupu intervenienta na strane žalobcu do konania.

12. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľov o význame súvisiaceho konania s poukazom na neprerušenie napadnutého konania okresným súdom ústavný súd poznamenáva, že podľa § 164 Civilného sporového poriadku môže všeobecný súd konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet. Je teda na vôli príslušného súdu, či tak urobí alebo či počká na vyriešenie otázky v súdnom alebo správnom konaní, ak takéto konanie už prebieha, alebo môže dať na takéto konanie aj sám podnet a následne konanie preruší. V okolnostiach danej veci je nepochybné, že súvisiace konanie vedené pred krajským súdom má podstatný význam pre rozhodnutie okresného súdu v napadnutom konaní (na základe prijatia uznesenia mestského zastupiteľstva žalovaného v 5. rade došlo následne k prevodom dotknutých nehnuteľností, pozn.). V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že okresný súd mohol a mal napadnuté konanie prerušiť, a tak svojím postupom zabrániť možnému vzniku zbytočných priet'ahov.

13. V posudzovanom prípade nemožno vec hodnotiť ako právne zložitú. Podľa názoru ústavného súdu ale ide o skutkovo komplikovanejšiu vec, keď na strane žalovaných v úvodnom žalobnom návrhu žalobca označil 5 žalovaných, ale predovšetkým z dôvodu prebiehajúceho súvisiaceho konania a naň bezprostredne nadväzujúceho napadnutého konania. Ústavný súd v okolnostiach danej veci zobral do úvahy aj predmet sporu (určenie vlastníckeho práva), ktorý aj keď je pre samotných sťažovateľov nepochybne dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

14. Pred okresným súdom konanie vo veci sťažovateľov dosiaľ (teda v čase rozhodovania ústavného súdu) prebieha po celkovú dobu troch rokov, ktorú vo všeobecnosti nemožno hodnotiť ako extrémne dlhú, resp. ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci označenej doby nebol postup okresného súdu optimálny, pričom však nemožno dospieť k záveru o absolútnej nečinnosti okresného súdu. Vyhodnotením konkrétnych okolností danej veci ústavný súd uzatvára, že priebeh napadnutého konania nezakladá dostatočný dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľmi označených práv podľa ústavy a dohovoru a v postupe vo veci konajúceho súdu nevidel takú okolnosť, ktorá by naznačovala existenciu prietáhov, nadobúdajúc svojou intenzitou ústavnoprávny rozmer.

15. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade nečinnosti okresného súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovatelia môžu obrátiť na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu